

Nr 193.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om
ändrad lydelse av 25 kap. 8 § rättegångsbalken; given
Stockholms slott den 12 mars 1938.*

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 25 kap. 8 § rättegångsbalken.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. G. Westman.

F ö r s l a g
till
L a g
om ändrad lydelse av 25 kap. 8 § rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 25 kap. 8 § rättegångsbalken skall erhålla följande ändrade lydelse:

25 KAP.

8 §.

Då mål — — — till efterrättelse. Har underrätt dömt tilltalad till straffarbete i minst sex månader, fängelse i minst ett år eller avsättning eller ock till förvaring eller internering i säkerhetsanstalt, skall rätten i utslaget erinra den tilltalade om vad han enligt 27 kap. 15 § första stycket har att iakttaga för att bliva personligen hörd inför hovrätten.

Vill någon klaga över annat av underrätt meddelat beslut än i första stycket sägs, och begär han hos rätten underrättelse om vad i sådant avseende iakttagas bör, varde ock därom underrättelse efter ty nu är sagt lämnad. Sökes hos häradshövding sådan underrättelse, då rätten ej sitter, varde den av honom meddelad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1938.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 februari 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FÖRSLUND.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, anmäler fråga om *ändrad lydelse av 25 kap. 8 § rättegångsbalken* samt anför därvid:

»Genom den vid 1936 års riksdag beslutade lagstiftningen angående utsträckt användning av muntliga förhör i hovrätt har tilltalad i brottmål, i viss utsträckning, tillerkänts rätt att bli personligen hörd inför hovrätten. Sålunda stadgas i 27 kap. 15 § första stycket andra punkten rättegångsbalken, sådant lagrummet lyder enligt lag den 29 maj 1936 (nr 219), att då klagande, som dömts till straffarbete i minst sex månader, fängelse i minst ett år eller avsättning, i besvärsskriften eller, om hovrätten förordnat om vederpartens hörande över besvären, inom den i 10 § för förklarings avgivande föreskrivna tid begärt att bli personligen hörd inför hovrätten, muntligt förhör skall äga rum, där ej särskilda skäl däremot äro. I tredje stycket av 27 kap. 15 § föreskrives att, efter besvär av allmän åklagare eller målsägande, ändring ej må göras — utom i vissa angivna undantagsfall — i underrättens utslag i fråga om straff, utan att tilltalad, som före förklarings tidens utgång framställt begäran att bli personligen hörd inför hovrätten, beretts tillfälle att komma tillstädes vid muntligt förhör. Enligt lag den 18 juni 1937 (nr 469) skall vad i 27 kap. 15 § första stycket andra punkten föreskrivits jämväl gälla i fråga om tilltalad, som dömts till förvaring eller internering i säkerhetsanstalt, samt stadgandet i tredje stycket även gälla beträffande underrätts utslag i fråga om förvaring eller internering i dylik anstalt eller i fråga om tvångsuppfost-
ran. Sistnämnda lag har genom kungörelse den 11 februari 1938 (nr 39) satts i kraft utom såvitt angår förvaring och internering i säkerhetsanstalt. I denna del träder lagen i kraft den dag Konungen förordnar.

I propositionen (nr 146) till 1936 års riksdag med förslag till ifrågavarande lagstiftning framhöll föredragande departementschefen, bland annat, att det borde sörjas för att den tilltalade på betryggande sätt erinrades om sin befogenhet att för det i 27 kap. 15 § tredje stycket avsedda fall göra framställning om förhörs utsättande. I överensstämmelse härmed upptogs också i 27 kap. 11 § ett stadgande av innebörd att, då fråga är om sådan ändring i underrätts utslag som avses i 27 kap. 15 § tredje stycket, skall vid kommunikationen med

motparten av klagandens besvär å besvärsskriften antecknas erinran om vad klaganden enligt sistnämnda lagrum har att iakttaga för att bliva personligen hörd inför hovrätten.

Någon motsvarande bestämmelse för det fall som avses i 27 kap. 15 § första stycket andra punkten meddelades däremot icke. Då det emellertid syntes angeläget, att en tilltalad jämväl i sistnämnda fall erinras om sin rätt att påkalla muntligt förhör inför hovrätten, har i en inom justitiedepartementet upprättad promemoria i ämnet föreslagits att en dylik erinran skulle lämnas i underrättens besvärshänvisning. Föreskrift härom borde enligt uttalande i promemorian upptagas i 25 kap. 8 § rättegångsbalken. I överensstämmelse härmed hade i ett vid promemorian fogat förslag till lag om ändrad lydelse av sistnämnda lagrum upptagits ett stadgande av innehåll att, där underrätt dömt tilltalad till straffarbete i minst sex månader, fängelse i minst ett år eller avsättning eller ock till förvaring eller internering i säkerhetsanstalt, rätten skulle i utslaget erinra den tilltalade om vad han enligt 27 kap. 15 § första stycket hade att iakttaga för att bliva personligen hörd inför hovrätten. Lagändringen föreslogs skola träda i kraft den 1 juli 1938, dock att såvitt anginge utslag rörande förvaring eller internering i säkerhetsanstalt lagändringen skulle träda i kraft den dag Konungen förordnade.

Över promemorian och lagförslaget hava rikets hovrätter efter remiss avgivit *utlåtanden*, däri den föreslagna lagändringen tillstyrkts.

Departement-
chefen.

För vinnande av det med 1936 års lagstiftning om utsträckt användning av muntliga förhör i hovrätt avsedda syftet synes det lämpligt att tilltalad, som på grund av målets utgång vid underrätten äger rätt att — vid klagan över utslaget — påkalla muntligt förhör i hovrätten, därom erhåller underrättelse i underrättens besvärshänvisning. På sätt i förenämnda promemoria föreslagits och av hovrätterna tillstyrkts, torde bestämmelse i ämnet böra upptagas i 25 kap. 8 § rättegångsbalken.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag om ändrad lydelse av 25 kap. 8 § rättegångsbalken.*»

Föredraganden hemställer att lagrådets utlåtande över ifrågavarande lagförslag, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

Förslag
till
Lag
om ändrad lydelse av 25 kap. 8 § rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 25 kap. 8 § rättegångsbalken skall erhålla följande ändrade lydelse:

25 KAP.

8 §.

Då mål — — — till efterrättelse. Har underrätt dömt tilltalad till straffarbete i minst sex månader, fängelse i minst ett år eller avsättning eller ock till förvaring eller internering i säkerhetsanstalt, skall rätten i utslaget erinra den tilltalade om vad han enligt 27 kap. 15 § första stycket har att iakttaga för att bliva personligen hörd inför hovrätten.

Vill någon klaga över annat av underrätt meddelat beslut än i första stycket sägs, och begär han hos rätten underrättelse om vad i sådant avseende iakttagas bör, varde ock därom underrättelse efter ty nu är sagt lämnad. Sökes hos häradshövding sådan underrättelse, då rätten ej sitter, varde den av honom meddelad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1938; dock att såvitt angår utslag rörande förvaring eller internering i säkerhetsanstalt lagen träder i kraft den dag Konungen förordnar.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 4 mars 1938.

N ä r v a r a n d e:

justitierådet AFZELIUS,
regeringsrådet ASCHAN,
justitieråden FORSBERG,
SANDSTRÖM.

Enligt lagrådet den 28 februari 1938 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 18 februari 1938, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändrad lydelse av 25 kap. 8 § rättegångsbalken*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet hovrättsrådet Ernst Leche.

Lagrådet yttrade:

Då något »utslag rörande förvaring eller internering i säkerhetsanstalt» icke kan bliva meddelat förrän lagen i samma ämne trätt i kraft, är sådant förbehåll, som intagits i det föreslagna slutstadgandet till här förevarande lag om ändring i 25 kap. 8 § rättegångsbalken, tydligen onödigt. Om detta förbehåll utelämnas, kommer sistnämnda lag att i sinom tid utan särskilt förordnande erhålla tillämpning å ifrågavarande utslag, så snart sådana lagligen kunna meddelas.

I övrigt föranleder remitterade förslaget ej erinran.

Ur protokollet:

Wilhelm von Schwerin.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 12 mars 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, anmäler lagrådets den 4 mars 1938 avgivna utlåtande över det den 18 februari 1938 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om ändrad lydelse av 25 kap. 8 § rättegångsbalken*.

Under förmälan att lagrådet mot lagförslaget framställt allenast en erinran av huvudsakligen formell natur, vilken funnits böra iakttagas, hemställer föredraganden att lagförslaget efter angiven jämkning måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Tage Evers.
